

Xen. Anab. 1, 1, 5. Ὅτι δ' ἂν πρὸς τοῖς εἰρημένοις λαμβάνη τις, ταῦτα καὶ τιμὴν νομοῦσι. id. Cyr. 1, 6, 11. Vgl. ib. 3, 3, 6. 4, 5, 39. 8, 3, 46. id. Anab. 2, 5, 32. Thucyd. 6, 17. Plat. Legg. p. 943. Soph. Ant. 707 fg. Eur. Iph. Taur. 689 fg.

Umgekehrt: Αἱ γυναῖκες ἰκτετεύουσι πάντα, δὲ τῷ ἑντυγχάνοιεν, μὴ φεύγειν καταλιπόντας αὐτάς. Xen. Cyr. 3, 3, 67. Κἀκείνους στυγῶ τοὺς παῖδας, ὅστις —. Eur. Elect. 933 fg. Ἀσπάζεται πάντα, ᾧ ἂν περιτυγχάνῃ. Plat. Rep. p. 566. Νῦν αὖ τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὃν κεν κικλήω. Hom. II. 11, 367. Vgl. Xen. Cyr. 5, 3, 50. 7, 4, 14. 8, 2, 25. id. Anab. 4, 1, 9. 6, 3, (1) 15. 6, 5, (3) 7. Thucyd. 7, 29. ὅ) Herod. 7, 36. 7, 154. Plat. Prot. p. 345. Hom. II. 3, 279. 16, 621. 17, 631. 19, 260. 22, 73. Od. 15, 345. 21, 93. 21, 313. Hes. Theog. 459. Soph. Elect. 1505. id. Aj. 758 fg. ὅ) Eur. Andr. 180. Hec. 359 fg. Med. 219 fg. Arist. Nub. 384 u. 1381. Pind. Ol. 3, 18. id. Pyth. 36. ὅ)

Zweiter Abschnitt.

Synesis ohne ausgedrücktes grammatisches Beziehungswort.

§. 17. Auf den in einem possessiven Pronomen dem Sinne nach enthaltenen subjectiven Genitiv eines persönlichen Pronomens ὅ) bezieht sich im Lateinischen, so wie im Griechischen, sehr oft:

1. als Apposition der Genitiv a) eines Pronomens, Adjektivs oder Zahlworts; ὅ) b) eines Substantivs;

2. ein relatives Pronomen.

A. 1. a) Ad tuam ipsius amicitiam faciliorem aditum habet nequitia, quam cujusquam nostrum virtus et integritas. Cic. Verr. 3, 4. Contentus ero nostra ipsorum amicitia. id. Fam. 6, 16. Solius meum peccatum corrigi non potest, et fortasse Laelii. id. Att. 11, 15. Sine ulla dubitatione juravi, rem publicam atque hanc urbem mea unius opera esse salvam. id. Pis. 3. Cogor vestram omnium ὅ) vicem, quod difficillimum in luctu est, unus consulere. Liv. 25, 38. Visne igitur tu ipse congredi mecum, ut nostro duorum adventu

1) Entweder: πάντες, ὅστις oder πάντες, ὅς ἂν (auch wohl: πάντες, ὅσοι; aber nicht: πάντες, ὅτινες).

2) Vgl. id. 4, 71: ὅστις — κρατήσοι.

3) σώματα — ὅστις.

4) φύλον, ὅστις.

5) Den subjectiven Genitiv des persönlichen Pronomens muß der Lateiner bekanntlich durch das possessive Pronomen ersetzen, während der Grieche dafür eine besondere Form hat.

6) Besonders der Genitiv von ipse, solus, unus.

7) Aber: omnium vestrum ora atque oculos. Cic. Cat. 4, 1. omnium nostrum vitam. ib. 1, 14. unius tui studio. id. Fam. 2, 6.

cernatur, quantum eques Latinus Romano praestet? id. 7, 9. Cui nomen *meum absentis* honori fuisset, si *meas praesentis* preces non putas profuisse? Cic. Planc. 10.

Bei eigentlichen Partizipien nur in der Poesie: *Nostris vidisti flentis* ¹⁾ ocellos. Ovid. Her. 4, 45. *Cum mea nemo scripta legat vulgo recitare timentis*. Hor. Sat. 1, 4, 23.

Vgl. Cic. Cat. 4, 11. Vat. 3. Mur. 4. Q. Fr. 3, 6. Brut. 7. Fam. 12, 15. ²⁾ Liv. 2, 8, 6, 23, 36, 7. Quint. 2, 6, 7. Ovid. Amor. 1, 8, 108. Trist. 2, 89. Mart. 7, 51, 7.

b) *Quod meum factum dictumve consulis* gravius, quam *tribuni* audistis? Liv. 7, 40. *Quum desiluisset ex equo, nostrum, inquit, peditum* illud, milites, est opus. id. 7, 33. *Tuum hominis simplicis* pectus videmus. Cic. Phil. 2, 43. Vgl. id. de Orat. 1, 60. Parad. 4, 29. Fam. 15, 13. Sext. 64. Liv. 4, 2. Plin. 9, 25. Plaut. Men. 5, 2, 118. Catull. 66, 51.

2. Sed omnia sunt *mea* culpa commissa, *qui* ab his me amari putabam, qui invidabant. Cic. Fam. 14, 1. Totum negotium non est dignum viribus *nostris, qui* maiora onera in rem publicam sustinere et possim et solem. ³⁾ ib. 2, 11, 1. Vehementer intererat *vestra, qui* ⁴⁾ patres estis, liberos vestros hic potissimum discere. Plin. Ep. 4, 13. Vgl. Cic. Fam. 3, 8, 11, 27. id. Cat. 1, 7. Sull. 28. Rosc. Amer. 11. Sall. Jug. 85. Tac. Hist. 1, 38. Ter. Andr. 1, 1, 69. id. Ad. 5, 4, 27. Ovid. Ep. ex Pont. 3, 4, 91.

B. 1. a) *Εἰ τις οὖν ὄμμα τοῦ μὲν ζῶντος ἔτι προσεῖν θέλει, προσίτω*. Xen. Cyr. 8, 7, 26. *Αὐτῶν γὰρ σφειτέρησι ἀτάσθαλῆσιν ὄλοντο*. Hom. Od. 1, 7. *Ἰμέτερον δὲ ἐκάστον θύμον ἀέξω*. id. Il. 17, 226. *Ὁ δ' οὐδὲν εἰδὼς δύσμορος τὸ σὸν μόνης δώρηι' ἐλέξεν*. Soph. Trach. 775 fg. Vgl. Herod. 6, 97. Plat. Symp. p. 194. Dem. Phil. 1. p. 42. Hom. Il. 6, 490, 10, 204, 15, 39. Od. 1, 356. Aesch. Ag. 1322. Soph. Oed. Col. 344 fg. Arist. Plut. 33.

b) *Δαῖρον αὐτ' ἐμὸς ἔσπε κννώπιδος, εἶποι' ἔην γε*. Hom. Il. 3, 180. *Ἐκκύπειέ γε κόραξ πατάξας, τὸν γε σὸν (ὀφθαλμὸν) τοῦ πρέσβεως*. Arist. Ach. 93 fg.

2. *Ὀκία γε πολὺ μείζων ἢ ὑμετέρα τῆς ἐμῆς, οἷγε οὐκίμ μὲν χρῆσθε γῆ τε καὶ οὐρανῷ*. Xen. Cyr. 5, 2, 15. *Ὅρω τιν' ὑμᾶς ὀμμάτων εἰληφότας φόβον νεωρῆ τῆς ἐμῆς ἐπεισόδου, ὃν μήτ' ὀκνεῖτε μήτ' ἀφῆτ' ἔπος κακόν*. Soph. Oed. Col. 729 fg.

§. 18. Der vorigen Konstruktion ganz verwandt ist die Beziehung 1) eines Genitivs als Apposition, 2) eines relativen oder demonstrativen Pronomens auf ein Substantiv, das in einem (meistens von einem Personennamen abgeleiteten) Adjektiv dem Sinne nach enthalten ist.

¹⁾ Ueber diesen Wechsel des Numerus vgl. S. 5.

²⁾ Cic. Fam. 2, 13. ist die bessere Lesart *prudentes* (st. *prudentis*). Vgl. Orell. zu d. St.

³⁾ Ueber diesen Wechsel des Numerus vgl. S. 5.

⁴⁾ Ein Genitiv als Apposition zu dem possess. Pronomen *mea, tua, u. s. w.* ist bei interest und refert nicht nachzuweisen. Vgl. Krüger lat. Gr. S. 348. Anmerk. 4. Reifig Vorl. S. 348 (Ende). Ruddim. instit. ed. Stallb. II. p. 202, wo die Meinungen der älteren Grammatiker über diese Konstruktion zusammengestellt sind, und Periz. ad Sanct. Min. p. 190.

A. 1. Pugna Romana stabilis erat et suo et armorum pondere *incumbentium* in hostem. Liv. 30, 34. *Muliebris* fletus et concursatio incerta nunc hos, nunc illos *sequentium* *rogitantiumque* natos, cui se darent, nihil quod humanis superesset malis, relinquebant: id. 5, 40.

Vgl. Postquam arma *dei* ad *Volcania* ventum est. Virg. Aen. 11, 739.

2. *Vejens* bellum exortum, *quibus* Sabini arma conjunxerant. Liv. 2, 53. Haec Romana esse, non versutiarum *Punicarum* neque calliditatis *Graecae*, apud *quos* fallere hostem quam vi superare gloriosius fuerit. Liv. 42, 47. *Res Romana*, quippe *quibus* —. id. 1, 9. ¹⁾ Factum periculum etiam nuper in Italia *servili* tumultu, *quos* tamen aliquid usus ac disciplina sublevarent. Caes. B. G. 1, 40. Scauri dicendi genus ad *senatoriam* sententiam, *cujus* ille erat princeps, vel maxime aptum videbatur. Cic. Brut. 29. *Pherecydeum* illud, *qui* —. id. Divin. 2, 13. De hereditate *Preciana*, quae quidem mihi magno dolori est, (valde enim *illum* amavi,) hoc velim cures. Cic. Fam. 14, 5. *Carneadia* nobis adhibenda divisio est. *Ille* igitur vidit —. id. Fin. 5, 6. *Carneadeum* illud summum bonum, quod *is* —. ib. 2, 13. *Tyria* classis Gades condidit. Ab *iisdem* post paucos annos in Africa Utica condita est. Vell. Pat. 1, 2.

Mit Synesis im Prädikate eines folgenden Satzes: Primo concursu adeo res Romana superior fuit, ut non acie *vincerent* solum, sed pulsos hostes in castra *persequerentur*, mox castra quoque *oppugnarent*. Liv. 21, 59. Inter *jocos militares*, quos *inconditos jacunt*, Romulus ac parens patriae conditorque alter urbis haud vanis laudibus appellabatur. id. 5, 49. Nam *Sextianus* dum nolo esse conviva, orationem in Antium petitorum plenam veneni et pesilentiae *legit*. Catull. 42, 10.

B. 1. *Eὐθυκλῆα δὲ Ἀακεδαιμόνιον ὄντα, πόλεως περιφανῶς ἐχθρῶς ἐν τῷ τότε, ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ εἶχεν*. Arr. Exp. Al. 2, 15. *Ἀθηναῖτος ὄν, πόλεως τῆς μεγίστης καὶ εὐδοκίμοτάτης*. Plat. Apol. p. 29. *Παππῶόν τε καὶ οὗτος ὄνομ' ἔχει τοῦμοῦ πατρός* ²⁾ id. Lach. p. 179. *Ἀχιλλῶνα ἀνδρὸς Ἀπολλωνιήτεω, Ἀπολλωνίης τῆς ἐν τῷ Ἰωνίῳ κόλπῳ*. Herod. 9, 22. *Βουλὴ δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἔξε γερόντων Νεστορέη παρὰ νῆϊ, Πυλοιογενέος βασιλῆος*. Hom. Il. 2, 53. *Ἐν δὲ τε Γοργείῃ κεφαλῇ, δεινοῦτο πελώρου*. ib. 5, 741. *Παῖδες τεθνασι χειρὶ μητρῶα σέθεν*. Eur. Med. 1309. *Ἀχηνίῃ: Τῷ Ἀαβδακείῳ παιδὶ Πολυδώρου τε καὶ Ἀγένορος*. ³⁾ Soph. Oed. Tyr. 267 fg.

2. *Εἰ δὲ με δεῖ καὶ γυναικείας τι ἀρετῆς, ὅσαι μὲν ἐν χρεῖα ἔσονται, μνησθῆναι, βραχεία παραίνεσι ἅπαν σημανῶ*. Thucyd. 2, 45. *Ὅστε τὸν ἡμῶν ἐστ' ἀτελής τοῦ χρόνου, εἰθ' ἢς πᾶσι μέτεστι τὸ ἡμῶν* —. Dem. in Lept. p. 459. *Ἦν ἐμβριθέστερα τὰ λίνεα (ὄπλα), τοῦ τάλαντον ὁ πῆχυν εἶλε*. Herod. 7, 36. *Ἦδ' ὡς Τηλέπυλον Ἀαιστρουγόνην ἀφίκανεν, οἱ νῆας τ' ὄλεσαν καὶ ἔκκημυδας ἐταίρους*. Hom. Od. 23, 318 fg. Θη-

¹⁾ Vgl. *Equestri proelio, qua parte copiarum* (= *equitum* pr., q. p. c.). Liv. 21, 51.

²⁾ Des Großvaters, der mein Vater war.

³⁾ Die Genitive Πολ. und Αγ. sind dem in *Ααβδακείῳ* dem Sinne nach enthaltenen Genitiv *Ααβδάκων* koordinirt.

βαίας ἀγνίας, τάν ἧ) ἐκ πασῶν τιμῶν ὑπεριτάταν πόλεων. Soph. Ant. 1135 fg. Τῶνδ' ἄρ' οὐνεκεν τοὺς Ἡρακλείους παῖδας οὐ θνήσκουσιν χρεῶν; δὲ ἔσχε δόξαν οὐδὲν ὦν εὐψυχίας. Eur. Herc. fur. 155 fg. Θαῦμα μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἡγησώμεθα τῶν ζῶων θεῖον, εἴτε ὡς παίγιον ἐκείνων, εἴτε ὡς σπουδῇ τινι ξυνεστηκός. Plat. Leg. p. 644. Ἔρχεται πόλιν τὴν Εὐρυτείαν τόνδε γὰρ μεταίτιον μόνον βροτῶν ἔφασκε τοῦδ' εἶναι πάθους. Soph. Trach. 259 fg. Ἐπὶ δὲ Τροία θ' Ἐκτορος τ' ἀπόλλυται ψυχῇ, πατὴρ φάθ' ἔστιν κατεσκάφη, αὐτὸς δὲ βωμῶ πρὸς θεομητήρ πίνει. Eur. Hecub. 21 fg.

§. 19. Endlich wird im Griechischen ²⁾ bisweilen ein Pronomen bezogen:

1. auf ein Substantiv, das nur einen Theil eines zusammengesetzten Nomen oder Verbum bildet;
2. auf ein Substantiv, das aus einem vorhergehenden begriffsverwandten Verbum zu entnehmen ist.

1. Αἱ (Θῆβαι) ἑκατόμυλοι εἰσι, διηκόσιοι δ' ἄν' ἐκάστην ἠ) ἄνερες ἔξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσιν. Hom. Il. 9, 383 fg. Καὶ τὰ μὲν ἔπαχα πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων τὴν μὲν Ἰαν⁴⁾ Νόμφησι καὶ Ἐρμῇ, Μαιάδος νιέ, θῆκεν ἐπενξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἐκάστω. id. Od. 14, 434 fg. Ἄνυμφος, ἀνυμέναιος, ὦν ἠ) μ' ἐχρῆν τυχεῖν. Eur. Hecub. 416. Θῆκε δὲ μιν (Ἐκάτην) κουροτρόφον, οἷ⁶⁾ μετ' ἐκείνην ὀφθαλμοῖσι ἴδοντο φάος πολυδέροκος Ἡοῦς. Hes. Theog. 450 fg. Τὸ θεομαχεῖν γὰρ ἀπολιποῦσ', ὅ⁷⁾ σου κρατεῖ, ἐξελογίσω τὰ χρηστά τ' ἀναγκαῖά τε. Eur. Iph. Aul. 1409 fg. Βγλ. Θεογονίαν⁸⁾ διεξέροχονται, γενόμενοι τε ὡς πρὸς ἀλλήλους ὠμίλησαν. Plat. Legg. p. 886.

2. Καὶ τὸν Σωκράτην μὲν σαφῶς διαλέγεσθαι· εἰ γοῦν τις αὐτοὺς ἠ) στρέψει —. Ael. V. H. 14, 15. Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροί, ἀδίκως αὐτὰ¹⁰⁾ ξυλλεξάμενοι. Arist. Plut. 502 fg. Οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλεύεμεν· αἰψά τε οἱ¹¹⁾ δῶ ἀφνειὸν πέλεται. Hom. Od. 1, 392. Βγλ. Εἰ δ' ἄγε, ἐγὼν αὐτὸς δικάσω ἰθεῖα¹²⁾ γὰρ ἔσται. Hom. Il. 23, 579. Ἠγέεσθαι — ἀπάσης.¹³⁾ Herod. 7, 161.

¹⁾ πόλιν zu ergänzen ist nicht nöthig, da auch der Singular Θῆβη sich bei Homer und Hesiod neben dem Plural Θῆβαι findet, während die gleichnamige Stadt im troischen Gebiete nur in der Form Θῆβαι vorkommt.

²⁾ Jedoch fast nur in der Poesie.

³⁾ πύλην. Voss gibt diese Synesis nicht wieder durch die Uebersetzung: Hundert hat sie der Thor, und es ziehn zweihundert aus jedem rüstige Männer zum Streit.

⁴⁾ μοῖραν.

⁵⁾ ὑμεναίων. Βγλ. Hom. Od. 8, 554, wo aus ἀνώνυμος das Substantiv ὄνομα zu τίθενται zu ergänzen ist.

⁶⁾ κοῦροι. ⁷⁾ θεῖον (= θεός). ⁸⁾ Θεογονίαν = θεῶν γένεσιν. ⁹⁾ διαλόγους.

¹⁰⁾ χορήματα. ¹¹⁾ βασιλεῖ (oder: βασιλεύοντι). ¹²⁾ δίκη. ¹³⁾ ἡγεμονίης.